

מדינת ישראל

א.ד.

הכנסת

פרוטוקול מס. 2/ג

מישיבה של ועדת החינוך והתרבות, שהתקיימה ביום ד', כ"ו בחשוון, תשי"ד - 4.11.53, בסעה 08.45.

ג כ ה נ:

- חברי הוועדה: ש. פרסיץ
- ס. ארם
- ס. אונא
- א. ברמן
- ח. בוגר
- ק. כהנא
- ט. כפרית
- א. כלפון
- ד. נצר
- א. דזיאל-נאור
- א. רימלט

מוזמנים:

- שר החינוך והתרבות - הפרופ' דינור
- ד"ר אבידור - נציג משרד החינוך והתרבות
- מר בן-אור - " " " "
- מר שריד - " " " "
- גנ" סטנר - היועצת המשפטית של משרד החינוך
- מר ויינס - נציג משרד המשפטים

ג ע ד ר נ:

- י. בן-יעקב
- ט. זיסמן
- י. סמילנסקי
- ט. רוזנברג

סדר-היום:

- (א) שמיעת סקירה ספי ד"ר אבידור על הגרעון בתקציב משרד החינוך.
- (ב) דיון בחוק לימוד חובה (הוראת שעה), תשי"ד - 1953.

=====

היו"ר ש. פרסיץ:

אני פותחת את הישיבה, ד"ר אבידור יסיים עתה את סקירתו על הגרעון בתקציב החינוך. לאחר זאת תדון הוועדה בחוק לימוד חובה (הוראת שעה), תשי"ד - 1953.

ד"ר אבידור:

ברצוני לייחד את הדיבור רק על עניינים הנוגעים לתקציב המשרד. ההזמנות לדון בטאלות אחרות תינתן וסבוע הבא, כאשר תימסר סקירה על מצב החינוך. אני רוצה להצטמם בסלוסה סטחים: (א) היחסים בין משרד החינוך לבין משרד האוצר בקשר לקביעת תקציבו של משרד החינוך והסיבות לגרעון בתקציב זה. באוקטובר 1952 הגשנו הצעת תקציב אשר הסתכם ב- 28 מיליון לירות. הצעה זו הוגשה למסטלה ולא נתקבלה על-ידיה. מכיון שהצעה זו נדחתה על-ידי המסטלה לא היה מקום למריבות בין משרד החינוך ומשרד האוצר, לא היה גם מקום לערער על כך בפני הכנסת או בפני ועדת החינוך.

ועדת החינוך והתרבות,
4.11.53

או.

ד"ר אבידור:

הקיצוצים שבדברתי עליהם עד עתה בוצעו
מתוך שיקולים ובהתאם להסכמתו של משרד
החינוך. אולם הקיצוצים הנוספים של 3,5% - לא יסנו לקראתם, אלא שנאלצנו
להנהיגם כדי לחסוך 300,000 לירות, ומכיון שהמורים לא נענו לבקשתנו
ולא הגדילו את מספר שעות העבודה. בשמחה רבה נותר על הקיצוצים הללו
אם יוקצנו לנו 300,000 לירות.
קיצוצים נוספים במכונן של 500,000 לירות
הכלולים בהצעתנו לצמצום 44 מעיפי תקציב שונים, פרט למעיף החינוך היסודי.

בזה סיימתי את הדברתי בכל הנוגע לענייני
תקציב. בכל יתר הדברים נדון בשבוע הבא.

מר בן-אור:

איש מבין חברי הוועדה לא טאל מדוע
מדברים על קיצוץ של 3,5% בלבד, בעוד
ששתי שעות מתוך 30 שעות מהוות 7%. ההסבר לזה הוא כדלקמן: כאשר תכננו
שהמורים ילמדו 32 שעות כל אחד, יצאנו מתוך הנחה שיטנם מורים חלקיים,
מורים מקצועיים וכו' אשר לא יוכלו לתת את מספר השעות המלא. לכן במקום
7% חיטבנו כי התוספת בשעות הלימוד תתבטא ב-3,5% בלבד. מתוך כך, כאשר
המורים סרבו ללמד שתי שעות נוספות בשבוע, נאלצנו לקצץ בשעות לימוד
לכיתות דק ב-3,5% ולא ב-7%.

ס. ארם:
כיצד השתקפו הקיצוצים בחינוך הערבי?

מר בן-אור:

בחינוך הערבי אי-אפשר היה לצפות לחיכוך
על-ידי מיזוג הזרמים, הוגיל ולא היו
קיימים זרמים בחינוך. לעומת זאת פוזגו כיתות קטנות. הקיצוצים בתקן שעות
הלימוד בוצעו בבתי-הספר הערביים באותה המדה בה בוצעו בבתי-הספר היהודיים.
לא היתה כל הפליה לטובה או לרעה. המורים הערביים שפוטרנו לקראת הטינויים
במערכת החינוך היו מחוסרי הכשרה מספקת.

לפני שנה היו 780 משרות מורים בבתי
ספר הערביים. מספר זה כלל את הגננות ואת מורי בתי-הספר התיכוניים.
מספר גננות ומורי בתי-הספר התיכוניים מגיע ל-150 - 100. אם החינוך הערבי
השנה, פרט לגבי ילדים שלא נפתחו עדיין, הועמד על 600 משרות, הרי נראה
שהמצב בשטח זה לגמרי לא רע. הגנים הערביים לא נפתחו עדיין, כי ההסכם
שנחתם הוא רק בקשר לגבי-הילדים היהודיים. עתה ניגש משרד החינוך לברר
את השאלת הגנים הערביים, כדי לדעת איזה תשלום יש להטיל על המקומות.
למעשה אין במקסור הערבי גנים נפרדים, אלא הם מהווים חלק של בית-ספר.
היוצא מן הכלל היחידי הוא, אולי, בנצרת, שם יש כיתות גן יחד עם כיתות
א'. הגננת היא, למעשה, כמו סורה רגילה והגן מקבל את אותו מספר השעות
שקבלת כיתה א'.

ס. ארם:
האם אין במקסור הערבי סמינר לגננות?

מר בן-אור:

כרגע אין.

הינ'ר ש. פרויץ:

אני רוצה לשכח את המעיף הנדון וגם
להסביר כיצד אני גודסת את היחסים
בין משרד האוצר לבין משרד החינוך ובין שני המשרדים הללו לבין ועדת
החינוך.

אני רואה את הדברים באופן פשוט. משרד
החינוך חייב להניח על שולחן המסלה תקציב מסכומי עד הסכומים ומחוסב עד
הגבול האחרון. אם הגבול האחרון הזה מסתיים בנובמבר, הרי צריך משרד החינוך
להדגיש שיתכן מאד כי יחול שינוי בנובמבר ולכן יש להעמיד דורכה כללית
הן בתקציב החינוך הכללי והן בתקציב החינוך היסודי. אם למרות התקציב המחוסב
והמסכומי עד כדי מסכומים, תקציב אשר בלעדו אין אפשרות לקיים את מערכת
החינוך במדינה, רוצה משרד האוצר להנהיג קיצוצים נוספים ולאו דווקא
במעופים של האדמיניסטרציה הטכנית - חייב משרד החינוך להזעיק את הוועדה
הזאת ולא להסכים לדרישות משרד האוצר. משרד החינוך מוכרח לקיים את רמת
הלימודים, שאנו מניחים אותה כמינימלית. האם הוועדה אשמה בזה, כפי שד"ר
אבידור אמר, שקבלה את הדברים לת-ומת-לבה ולא העמידה את משרד החינוך
על כך שהקיצוצים בתקציב עלולים להיות הרסניים למערכת החינוך? הוועדה אף
לא התפקה בהודעתו של מר החינוך, אשר אמר כי ימצאן הכספים הדרושים לקיום

או.

היו"ר ס. פרמיץ:

מערכת החינוך. בנאומי בכנסת דברתי לא רק על זאת, אלא גם דרשתי שינתן מתקציב הפיתוח הסכום של 1,250,000 לירות להקמת בניינים חדשים, כדי שאפשר יהיה להנות מהחינוך הממלכתי וסמן החסכון הקטור בו. הוועדה הזאת הדגישה והזהירה כי אטנט מצויים אנו לחינוך ולספור על כל פדוטה, אבל לפעמים יש צורך לקבל הלוואה לזמן קצר, כדי להנהיג קיטוצים לזמן ארוך. הוועדה דברה גם על תוספת היוקר ודרסה שלא תהיה איפה ואיפה, שלא יהיו חיטובים טובים למסור החינוך ולמסור העבודה. הוועדה דרשה שהעובד במערכת החינוך יוטוה בחיטובים של תוספת היוקר לעובד במסד אחר. כאן מסרד החינוך חטא, כי לא היה צריך להסכים שחיטוב של 165 נקודות באינדקס-היוקר יתקבל בתור חיטוב על בחים של 180 נקודות. הגרעון של 1,400,000 לירות נובע מהחיטובים הללו ומסרד החינוך היה צריך להפעיל את ועדת החינוך והתרבות, אשר תפקידה לעמוד ליטין המסרד. סר החינוך היה צריך למסור לוועדה אינפורמציה ולומר למה המצב שחייב, כפי שהוא עושה זאת בוועד החינוך. ועדת החינוך היא האינטסנציה הראשונה בכל העניינים הללו ויש לנהוג כלפיה כפי שמסרד האוצר נוהג כלפי ועדת הכספים. צריך היה לפנות לוועדה בטרם בוצעו הקיצוצים בתקציב ולא לאחר זאת.

ד"ר אבידור אשר שהקיצוצים של סתי טעות בכיתות א' לא יפגעו בחינוך. האה הילד ילמד יותר טוב כאשר החל מסעה 11 הוא יתרוצץ בחוץ ורק אחר הצהריים יכין את שעוריו, או האם ההספעה הפדאגוגית תגדל אם הוא ילך ללמוד אחר הצהריים?

ד"ר אבידור: דברתי רק על רמת הלימודים.

היו"ר ס. פרמיץ:

אין כל חפק מדברים אלה פוגעים. הקיצוצים שהונהגו לפני שנה היו מתקבלים על הדעת. אולם השנה הקיצוצים הם אכזריים מאד.

מתברר, כי הגרעון של 1,400,000 לירות נובע מהחיטובים הטובים של תוספת-היוקר. הוקמה עתה ועדה לענייני תקציב החינוך, המורכבת מסר האוצר, סר החינוך והתרבות, יו"ר ועדת הכספים ויו"ר ועדת החינוך והתרבות. אני חפצה להציע לוועדה, כי תינתן לי בסמה הזכות לדרוש סאת הוועדה לענייני התקציב שהסכומים הללו, הסנויים במחלוקת, יוחזרו לתקציב החינוך מתוך התקציב של תוספת-היוקר. אם הסכומים הללו ינתנו אפשר יהיה לוותר על האמצעים הדראסטיים לקיטוץ בתקציב החינוך, כגון הקיצוץ ב-3,5% בטעות הלימוד והקיצוץ במעפי תקציב אחרים. אנטי מסרד האוצר טוענים עתה שמצב גביית המסים הוא קאטאסטרופלי, אבל המצב הוא תמיד כזה בעת החגים וזמן קצר אחריהם על-ידי גבייה מסודרת והודות להקלות במס הכנסה ניתן יהיה להעלות טוב את רמת הגבייה.

ד. נצר:

היו-סדראט הביעה את מסקנותיה, ואני מביחה שאלה הן מסקנות איטיות ואינן באות במס הוועדה. אינני רוצה שהוועדה תתחייב מראש כי הסכומים שיוחזרו יימסרו למטרות הסונות שבקבעו קודם לכן. אני רוצה כי יירשם בפרוטוקול שהוועדה טיפה את כוחה של היו-בת-ראש לדרוש את החזרת הסכום שבלקח, אולם אין הוועדה מתחייבת לקבוע מראש על מה יוצא מכום זה.

היו"ר ס. פרמיץ:

לא הצעתי כל חלוקה למכום שאדרוש להחזירו לתקציב החינוך, ולכן אין מקום להצעתה של חה"כ נצר. כאשר דברתי על החזרת כסף, הצעתי דברתי שיש להם שבה להתקבל ואשר אפשר לבסס אותם על הטענה, כי החיטובים שהביאו לקיצוצים היו בלתי נכונים. אם אדרוש באופן סמטי תוספת לתקציב החינוך, הריברור שדרישת לא תתקבל.

סר החינוך והתרבות:

אם היו-בת-ראש מתבסס על חיטובים בלתי נכונים, אזי יש להגדיל את החלום שבדרוש, כי היו חיטובים בלתי-נכונים גם במעפי תקציב אחרים.

היו"ר ס. פרמיץ:

אבל רק בתקציב לתשלום תוספת-היוקר ישנה דרובה.

או.

ועדת החינוך והתרבות,
4.11.53

ס. ארם:
 אני מציע שלוש הצעות: א) הפגנתיות - הוועדה חייבת לתמוך בשר החינוך כדי שיקבל את תקציב החינוך המלא, ללא כל קיצוצים.
 ב) ועדת החינוך תובעת סועדת הכספים להביא בחשבון שהקיצוצים בתקציב החינוך נבעו מחישובים בלתי-נכונים, לא רק בתוספת-היוקר, ולהגדיל בהתאם לכך את תקציב החינוך.
 ג) לאור הסכנה המאיימת עתה על מערכת החינוך, תובעת ועדת החינוך להבטיח למשרד החינוך תקציב סילואים בגודל של 3 מיליון לירות.

א. ברמן:
 אני מציע לקבל את ההחלטה הנאה: ועדת החינוך מחליטה לדרוש מהמסלה תקציב נוסף, לשעת חירום, בגובה של 3 מיליון לירות, להצלת מערכת החינוך ולחיסול הקיצוצים בשעות הלימוד וכן קיצוצים אחרים.

ד"ר אבידור:
 להצעתה של הגב' פרסיץ - אני מציע להגדיל את החכום שבכוונתה לדרוש מהוועדה לתקציב החינוך - 150,000 לירות לפחות, הואיל ונתגלו עתה גרעונות גם בחינוך הערבי. כמו כן, לא ידוע עדיין מניין תסולם מסכורת הגננות עבור החודש שהן לא עבדו.

היו"ר ס. פרסיץ:
 בהצעת תקציב שהוגשה על-ידי משרד החינוך נעשה החישוב של מסכורת המורים על בסיס של 165 נקודות אינדוכס היוקר. אולם כבר באותם הימים הגיעה תוספת היוקר ל-180 נקודות. זאת אסרת שהחישוב בסעיף זה היה לא נכון ולכן ויסנה כאן נקודת-אחיזה.

ד. נצר:
 אני מציעה לקבל החלטה האומרת, כי ועדת החינוך רואה בחרדה את הקיצוצים שבוצעו בתקציב משרד החינוך ופונה למשרד האוצר בתביעה להחזיר את הסכומים הללו בגבולות של 1,500,000 לירות. אינני חושבת שהוועדה צריכה לוטר מניין יש לקחת את הכספים האלה.

ה ח ל ט ו ת

הצעת חה"כ ארם - לא נתקבלה
 הצעת חה"כ ברמן - לא נתקבלה

הצעת היועצת-ראש ליפות כוחה כדי להביא בפני שר האוצר ויו"ר ועדת הכספים את תביעתה של ועדת החינוך והתרבות בדבר החזרת סכומים בגובה של 1,500,000 לירות לתקציב החינוך - נ ת ק ב ל ה
 = = = = =

חוק לימוד חובה (הוראת-שעה), תשי"ד - 1953

סעיף 1

היו"ר ס. פרסיץ:
 בסעיף זה הייתי מבקשת את היועצת המספטית להסביר לי מספט אחד.

גב' סטנר:
 בסעיף 2 של חוק זה נאמר שרשול חינוך מקומית יכולה לגבות מהוריו של הילד הלוטד תשלום עבור הלימודים. אילמלא סעיף 1 אפשר היה לוטר שהמוסג "הורים" פירוטו הורים טבעיים בלבד. אולם כוונת חוק זה היא כי מותר לגבות תשלום גם מהוריו המאומצים של הילד או מכל אדם המחזיק את הילד בביתו לכן ספנה אותנו סעיף 1 לחוק לימוד חובה, אשר בו מופיעה הגדרה של המוסג "הורים", שפירוטו גם לא רק הורים טבעיים. אשר לסיפא - הרי בכל מקום בו מופיע פירוט כזה כפי שמופיע ברישא של סעיף 1 מוסיפים גם סיפא ברוח זו, על כל צרה שלא תבוא.

ועדת החינוך והתרבות,
4.11.53

או.

אינני רואה כל יסוד לכתוב ח"פא זו,
כי לדעתי היא רק מעוררת את המחשבה

היו"ר ט. פרחיץ:

לחפש גורנות אחרות.

אני מציע לכתוב במקום ח"פא המוצע
את הטלים הבאות: "...בלי רשות

ט. ארם:

להכניס בו כוונה אחרת."

אני מציעה למחוק את ח"פא ולכתוב
במקומה: "...כולל הטובח 'חינוך חנם'."

א. רוזיאל-נאור:

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ ארם - לא נתקבלה

הצעת חה"כ רוזיאל-נאור - לא נתקבלה

הצעת היו"ר ט. פרחיץ למחוק את ח"פא
של המעיף - נתקבלה

מע"ף 2

ברצוני לשאול את היועצת הסטפטיית
האם מותר לכתוב שכר הלימוד המסתלם
ל-ידי ההורים הוא בעד תקופה המתחילה באוקטובר? הגנים בפתחו רק
מ-1.11.53 וכאשר דרשו מההורים את התשלום הם סרבו לשלם עבור חודש
אוק ובר, כי הילדים לא למדו בחודש זה.

היו"ר ט. פרחיץ:

ניתנה הבטחה כי הילדים ילמדו חודש
יותר.

החיינוך והתרבות:

אם כך הוא הדבר, הרי תתעורר שאלה
של משכורת הגננות עבור החודש הנוסף.
למדינה לגבות תשלומים בעד שירות שלא
זיפקה.

היו"ר ט. פרחיץ:

אני מציע לנסח את המעיף כדלקמן:
"ילד המקבל בשנת הלימודים תשי"ד
חינוך בבגן-ילדים במסגרת חיינוך דט"ו, חייבת רשות החיינוך המקומית לקבלו
מבלי לגבות מהוריו של הילד שכר לימוד כלשהו."

ט. ארם:

אני מציע למחוק את המעיף כולו.

א. טמון:

במקום הפלים "בעד התקופה...21.10.54"
את ח"פא: בעד התקופה מראשית שנת

א. רימלט:

הלימודים ועד סופה.

קיימת עוד סכנה אם ייקבע תאריך מדייק
במעיף זה: שנת הלימודים תש"ו תתחיל
בראשית ספטמבר 1954 ואז ההורים יטענו שהם פסלמים לא עבור שנת הלימודים
תשי"ד בלבד, אלא גם עבור שנת הלימודים תש"ו.

ד"ר אבידור:

אני תוסך בהצעתו של חה"כ רימלט.
התשלום צריך להיות שנת, כי ההורים
לא ימכסו לשלם בתשלומים חודשיים עבור 10 או 11 חודש ואז תתעורר השאלה
מנין תשלום משכורת הגננות.

טר סריד:

אני מציעה למחוק את המעיף כולו.

א. רוזיאל-נאור:

או.

היו"ר ט. פרסיץ:

אני רוצה להתנגד לניסוחים הטונים שהוצעו כאן. להחזקת הגנים ישנם שותפים נוספים והם הארגונים הזונים. סוסדותיהם של ארגונים אלה נכללים במסגרת המנהלות הסוכרים. בידי הארגונים הנדירה לגבות משלום מן ההורים או לזכות לתמיכה מן העיריות. ההורים אף פעם לא יכיסמו לשלם לארגונים שכר לימוד עבור חדשים בהם הילדים לא למדו. אני מדברת כאן על עיריות תל-אביב ופתח-תקוה אשר עם ההורים בנואם לשלם טענו, כי התשלום של 84 הוא עבור שנה ואילו הילדים לא למדו שנה תמימה. לעומת/מסכורת הטורים מטלמת עבור 12 חודש.

לכן אני מציעה לכתוב שהגביט אשר נפתחו בפקודת סדר החינוך, רשאית רשות החינוך המקומית לגבות שכר לימוד מהורים של ילד הלומד בגן כזה בעד תקופה שתקבע על-ידי סר החינוך.

ד. נצר:

שכר הלימוד הוא בעד שנת הלימודים תשי"ד ואילו הויפא פוגעת בעקרון זה. זוהי דעתי והייתי רוצה לשמוע גם הסברה מספטית בענין זה.

ט. כפרית:

אני מציעה להשאיר את הויפא כמות שהיא, מפני שאם בשנה את העיף 2 נצטרך גם לשנות את העיף 3 המתבסס עליו. אם העיף יטאר כפי שהוצע לנו, הרי הדבר יפתור גם את ציית הסכורות לגננות.

סר החינוך והתרבות:

הטענה ביחס לתשלום עור שירותים שלא סופקו היתה נכונה אילו שכר הלימוד הנדרש מההורים היה אקויולנט סרוייק לשירותים הניתנים להם. אולם למעשה אנד מוצאים יותר כסף מאשר אנו מקבלים. ענין התאריכים - אם אנו אופרים סחוק זה הוא הוראת-טעה, הרי זמניותו נקבעת דווקא על-ידי התאריכים. זה נותן לו את האופי של הוראת-טעה. לעומת זאת, אם אומרים "שנת לימודים", מתקבל הרושם שהוראת-טעה זו רק מליצה. אם אומרים "שנת הלימודים תשי"ד" לא כוללים בזה את החופש.

היו"ר ט. פרסיץ:

אני רוצה לציין, כי הזעזועים שנגרמו בפערכת החינוך לא הביאו אתם שום שינוי קלנדרי ביחס לגננות, מורים והתלמידים. שכר הלימוד ומסכורת הסורים היתה מטלמת מאלול עד אלול. אפ יקבעו את שנת הלימודים מאלול, יצטרכו לגבות שכר לימוד מאלול. אם כותבים בחוק את התאריכים, הרי זו תהיה תקופה של 14 חודש.

גב' סטנר:

לאחר ששמעתי את הערותיהם של חברי הוועדה מסתבר לי שיש צורך להכניס למעיף 1 הגדרה של גן ילדים ושכר לימוד. כמו כן, אם אנו אומרים שמוסד חינוך פירושו מוסד, כפי שנקבע בחוק לימוד חובה, הרי גם את גן הילדים אפשר לראות כמוסד חינוך חובה לגילאי חמס. לכן אני מציעה להחזיר את הויפא של מעיף 1: "אם אין כוונה אחרת מטמעת סגופו של הענין". אשר לשנת הלימודים, יש לנו נסיון בענין זה הודות לצו פיקוח על גני ילדים פרטיים, שהוצא לפי תקנות ההגנה. באחד מועיפי הצו נאסר, כי שכר הלימוד ישתלם ברוף כל חודש, כדי שיהיה ברור כי התשלום הוא עבור החדשים בהם ניתן לימוד ולא עבור 12 חודש. אני רוצה שחברי הוועדה יווכחו לדעת שאם כותבים "שנת לימודים" ותו לא, יש מקום לחילוקי-דעות. לכן יש להגדיר את שנת הלימודים על-ידי תאריכים או בכל צורה אחרת, על-טנת שיהיה ברור כי הכוונה ל-12 לחודש ולא לפחות או ליותר מזה.

ח. בוגר:

אני רוצה לציין את סר החינוך האם ברור שכאשר כותבים באוראת טעה שיש לשלם שכר לימוד בגני הילדים, כי הכוונה לשנת הלימודים תשי"ד בלבד?

סר החינוך והתרבות:

אפשר לפרש את הוראת-הטעה בצורה זו: מסדר החינוך כאילו רצה לגבות שכר לימוד גם עבור שנת הלימודים תשי"ו, ולכן גם חוק זה ומגביל את התשלום לשנת תשי"ד.

או.

א. דיטלט:

ברצוני לשאול את היועצת המשפטית מהו הדין לפי חוק זה אם רשות חינוך מקומית תפתח גן ילדים ב-1.3.54. האם גם במקרה זה ישולם שכר הלימוד הסנתי המלא?

גב' חטבר:

מקרה זה אינו ברור ולכן רציתי להציע סעיף אחר. באותה המידה אפשר לשאול מה דינם של ילדים שהתחילו ללמוד בגן ילדים בירושלים ועברו אחר-כך לתל-אביב או למקום אחר. נשאלת השאלה בעד איזו תקופת לימודים יצטרכו לשלם בירושלים ובתל-אביב. אני חושבת שיש צורך בזעף נוסף כדי להסדיר דבר זה.

א. דיטלט:

הייתם מציע לכתוב שהתשלום ייגבה בעד התקופה החל מתאריך פתיחת גני הילדים הרשמיים ועד היום בו יקבע סוף שנת הלימודים תשי"ד.

מר טריד:

אני מציע שיינתן בסעיף 1 פירוט למוסד "שנת לימודים", האומר כי צבת לימודים זו תקופה הנקבעת על-ידי שר החינוך. על-ידי זה תיפתר הגעיה.

סעיף 3

היו"ר ש. פרוסיץ:

נרון קודם בסעיפים אחרים ואחר-כך נחזור לזן בסעיף 2.

סעיף 3 הוא סאד בלתי ברור. סעיף זה

קובע שאם נרסטו בעירייה סחפר ילדים והעירייה הודיעה להם, כי ישנו מקום עבורם בגן ילדים עירוני, חייבים הם להופיע ולסדר את התשלום. אולם ילדים אלה לא יבואו מפני שהורים לא ירצו לשלם שכר לימוד. אבל לא צריך לראות את כל ההורים כמתחמקים סמתן חינוך לילדיהם. ישנן גם עיריות מתחמקות, אשר מתוך חשבון שלא כל הילדים יבואו ללמוד, לא יבטיחו סחפר מקומות סספיק בגני ילדים שלהן. לכן יש לומר שהעירייה חייבת להקצות מקום לכל ילד ובמקרה שאין לה מקום בגן שלה, עליה לסדר את הילד במוסד טוכר. אם תיקון זה לא יוכנס, הרי נהיה טובטחים בחוק נגד התחמקות ההורים, אולם לא נגד התחמקות העיריות.

ד. נצר:

סעיף 3 - יש בו כמה דברים בלתי ברורים. לא ברור לי הטפסט: "אף אם לא לסד הילד באופן זדיר". בסעיף זה כתוב גם כי העירייה לא תגבה תשלום עבור ילד הלומד במוסד חינוך טוכר אחר. אבל ישנם מקרים בתל-אביב, למשל, שלעירייה לא הספיק המקום בגנים שלה והארגונים הסונים העמידו לרשותה מקומות בגניהם. עיריית תל-אביב גובה את התשלום בעד הלימוד בגנים אלה, זאת אומרת, היא גובה תשלום מהורי ילד הלומד במוסד טוכר בלתי רשמי.

מר טריד:

באשר בזעף זה כי התשלום ייגבה אף אם לא לסד הילד באופן זדיר. דבר זה בא להבטיח שהעיריות לא תעמודנה בפני העדר כל איזון בתקציב הגנים והנא גם טסטס אזהרה להורים שעלולים להתחסק סמתן חינוך חובה לגיל הגן. אשר לילדים הלומדים במוסד טוכר אחר, יש לומר מי שלח את הילד לגן הפרטי. בירושלים, למשל, לומדים רוב הילדים בגנים פרטיים שאליהם נשלחו על-ידי העירייה.

ט. ארם:

אני מציע למחוק את הסעיף כולו או לנחחו בצורה הבאה: "העמידה רשות חינוך מקומית לשנת הלימודים תשי"ד מקום לימוד לילד במוסד רשמי, חייבת היא לתת לו לימוד חנם, לפי סעיף 6 של חוק לימוד חובה".

א. ברטן:

אני מציע למחוק את הסעיף.

א. רוניאל-נאור:

אני מציעה למחוק את הסעיף או לכתוב: "העמידה רשות חינוך... במוסד רשמי -

חייבת לתת חנם".

א. דיטלט:

יש למצוא בחוק פתרון לילד שהוא חולה אנוש ונאסר אינו צריך לשלם שכר לימוד.

א.ו.

גב' סטנר:

ההסדר לכך הוא בטענת הפטור. אבל בניח
סקרה כאשר לא ידוע כמה זמן יצטרך הילד
לשכב בבית. האם הוועדה רוצה להקל במקצת ולכתוב מאפשר לפטור אותו מתשלום
גם על-פי חוות-דעתו של רופא? ענין הפטור הוא קיצוני מאד ובא להזדיר
דברים היוצאים מגדר הרגיל.

א. רימלט:

אם ייקבע בחוק שהילד יכול להיות פטור
מתשלום עבור תקופת מחלה מסוימת על-פי
המלצת רופא, יצטרכו לחלק את סכר הלימוד לתשלומים חדשיים.

היו"ר ש. פרייז:

לדעתי, אנו צריכים להוסיף אחרי המלים
"אם" למד הילד באופן סדיר בסוף
חינוך מוכר אחר" את המלים: "ולא בשלח למועד זה על-ידי רשות החינוך
המקומית".

בסקרה שתוספת זו תתקבל יהיה צורך גם
לתקן את ה-ע"ף 7(ג) ולחוק לימוד חובה כדי לחייב את העיריות למצוא סידור
לכל הילדים. ב-ע"ף 7(ג) יש להוסיף את המלים הבאות: "או לסדרי את הילדים
בגיל חינוך חובה במוסדות מוכרים ולמטת בהוצאות החזקתם".

ש. כפרית:

אני רוצה להדגיש את חשיבותה של הסעודה
אשר בפתיחת גני ילדים. אין כל ספק
שרשויות מקומיות הנמצאות בסכר כספי רע תרצינה להתחמק מפתיחת גנים. לכן
יש הכרח לוטר שהרשות המקומית חייבת להגשים את החוק.

גב' סטנר:

היוצאת-ראש צודקת, אבל אני מתנגדת
לדבריה. היא רוצה להרחיב את הכתוב
ב-ע"ף 9(ב) של חוק לימוד חובה גם על ע"ף 7 של אותו החוק. אבל לא הייתי
מאיעה לוועדה לקבוע בהוראת-שעה תיקון לחוק לימוד חובה. תיקון זה צריך
להופיע באופן נפרד, בתור תיקון לחוק. אני הייתי מציעה לכתוב במקום
"מועד רשמי", כפי שכתוב ברישא של ע"ף 3, את המלים "מועד מוכר", ואז
מתקשר הדבר עם הכתוב במיפא של הע"ף: "מועד חינוך מוכר אחר".

היו"ר ש. פרייז:

אני מוכנה לקבל את הצעתה של הגב' סטנר,
אבל נוסף לזה יש צורך להכניס תיקונים
ב-ע"ף 7 של חוק לימוד חובה, ואין לדחות את הדבר מפני טענם הקשה של ההורים
והעיריות.

מר סריר:

גם אני אינני חושב שיש לכלול את התיקון
לחוק לימוד חובה בהוראת-שעה. הפציאות
הנכיתה כי ירושים עוד תיקונים אחרים לחוק לימוד חובה, ולכן אני מציע
שהוועדה תביע מסאלתה בפני סר החינוך, כי בזמן הקרוב ביותר יביא תיקונים
אלה לממשלה.

שר החינוך והתרבות:

אני חושב שמצויק לכתוב: "העמידה רשות
חינוך מקומית, בהתאם לחובתה לפי ע"ף
7 של חוק לימוד חובה...".

גב' סטנר:

אולם לפעמים צריכה העיריה להעמיד מקום
לפי ע"ף 9 הדין בילדים קשי-חינוך.
אם תתקבל הצעת השר, פירוש הדבר שהעיריה צריכה להעמיד מקום רק לפי ע"ף
7 ולא לפי ע"ף 9.

שר החינוך והתרבות:

אפשר להוסיף גם את ע"ף 9. אינני מתנגד
לתיקון המוצע ב-ע"ף 7 של חוק לימוד
חובה, אבל אני יודע שלחוק זה יש לנו שורה של תיקונים והדבר יסך עוד
זמן מה עד שיובאו לממשלה. זהו בכל אופן אחד הדברים הראשונים הנמצא על
סדר-יומו של ועד החינוך, ואשתדל להביא את התיקונים לממשלה תוך חודש.

מר ויינמן:

רצוי לא לפרט את ה-ע"פים, כי בצורה זו
רק מצטמצמים את כוונתו של ע"ף 3. עם
כל הבורר למד החינוך, עלי לוטר שאינני חושב שהתיקון המוצע יל-ידו מסנה
דבר מה. אם הוועדה עומדת בכל זאת על התיקון, הרי יש לבטח ע"ף נפרד

או.

סר ויינמ:

האוסר טעום דבר הטופיע בחוק זה אינו גורע מן האסור בחוק ליטוד חובה לגבי הבטחת ליטודיו של הילד.

הצעת סר ויינמ להוסיף סעיף כסוצע
נתקבלה

האצעות של חה"כ ארט, ברטן ורזיאל-נאור לתקן את סעיף 3 או לסחוקו - לא נתקבלו

סעיף 3, כפי שהוצע על-ידי הטחשלה -
נתקבל

לסעיף זה יסנן הטתיגויות לחה"כ ארט, ברטן ורזיאל-נאור.

סר ויינמ:

אני מציע להוסיף סעיף נוסף האוסר, שאם ילד נשלח לפוסד סוכר על-ידי עדיה, אז כל הכתוב בסעיפים 2 ו-3 חל עליו.

הצעת סר ויינמ להוסיף סעיף כסוצע
נתקבלה

סעיף 4

אני מציע לסחוק סעיף זה.

א. ברטן:

האם תהיינה איזה תקנות לפיהן ייקבע הסכר?

ד. נצר:

סר החינוך והתרבות:

אנו קבענו עקרונות סטוייטים והבאנו אותם לידיעת העיריות. בערך סליט סההורים צריך להיות פטור סתסלום ואילו אחר-כך קיים דירוג לפי התסצב סוציאלי. בחיפה לסל נקבע התסלום על-פי אזורי סגורים.

ד. נצר:

אם כן, יש צורך להוסיף בסעיף 4, כי הדירוג ייקבע לפי הכללים שנקבעו על-ידי

הסר.

אני מציעה לסחוק את הסעיף.

א. רזיאל-נאור:

האם גם בענין הכללים חייב שר החינוך להיוועץ בועד החינוך?

גב' סטנר:

הייתי מציע לא לוסר זאת.

סר טריד:

אני מציע לוסר בסעיף נפרד, כי סר החינוך ססנבה על ביצוע חוק זה והוא רטאי להתקין

סר ויינמ:

תקנות וכללים שלפיהם ייקבע הדירוג.

ה ח ל ט ה

הצעת חה"כ ארט, ברטן ורזיאל-נאור
לסחוק את סעיף - לא נתקבלה

סעיף 4 עם התוספת: "לפי כללים שייקבעו
על-ידי שר החינוך והתרבות" - נתקבל

לסעיף זה יסנן הטתיגויות לחה"כ ארט, ברטן ורזיאל-נאור.

או.

סעיף 5

היו"ר ש. פרמץ:

הגיעו לאזני שמועות שהעיריות נתנו הוראות לא לשחרר אנשים מתשלום שכר הלימוד, אלא אם הלכה הסוציאלית חתמה על כך. ישנם אנשים רבים שאינם פונים ללשכה סוציאלית אף כי הם גוועים בדצב. לכן הייתי רוצה לכתוב: "שוכנעה רשות חינוך מקומית או שר החינוך..."

באותו הסעיף הודן בדירוג השכר שהיינה גם תקנות ביחס לשחרור מתשלום.

שר החינוך והתרבות:

סעיף 5, כפי שהוצע על-ידי המטפלה
ב ת ק ב ל

סעיף 6

הצעת חה"כ ארם, ברמן ורזיאל-נאור
למחוק את הסעיף - לא בתקבלה

סעיף 6, כפי שהוצע על-ידי המטפלה
ב ת ק ב ל

לסעיף זה ישנן הסתייגויות לחה"כ ארם, ברמן ורזיאל-נאור.

סעיף 7

הצעת חה"כ ארם, ברמן ורזיאל-נאור
למחוק את הסעיף - לא בתקבלה

סעיף 7, כפי שהוצע על-ידי המטפלה
ב ת ק ב ל

לסעיף זה ישנן הסתייגויות לחה"כ ארם, ברמן ורזיאל-נאור.

סעיף שהוצא על-ידי היועץ המטפסי
והאוטר, כי שר החינוך מטונה על ביצוע
חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות
וכללים לפיהם יקבע תאריך התשלום,
דרכי גבייתו ודירוגו - ב ת ק ב ל

הוחלט להוסיף בסעיף 1 הגדרות של
המונחים "שנת לימודים" ו"גן ילדים".
שאר המונחים יהיה משמעותם כטו בחוק
לימוד חובה, תש"ט - 1949.

הוחלט למחוק את הסיפא של סעיף 2
החל מהמלים "בעד התקופה".

מר ויינמ:

אינני חושב שיש לחפש פתרון לנעיית הילדים
שיעברו מקום למקום בשנת הלימודים תשי"ד.
אף כי התשלום אולי לא יהיה חדשי, הרי ההורים לא ישלמו מראש סכומים גדולים.

היו"ר ש. פרמץ:

בזה סיימנו את הדיון בחוק.